PATVIRTINTA
Mažeikių Vytauto Klovos
Muzikos mokyklos direktoriaus
2018 m. spalio 9 d. įsakymu Nr. V-22

MAŽEIKIŲ VYTAUTO KLOVOS MUZIKOS MOKYKLOS SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS, INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos vykdymo Mažeikių Vytauto Klovos muzikos mokyklos tvarkos Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22d. įsakymu Nr. V-190, Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis; Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu 2016 m. spalio18 d. Nr. XII-2685; Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu 2017 m. vasario 14 d. Nr. XIII-204.

2.Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Mažeikių Vytauto Klovos muzikos mokyklos tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) paskirtis – padėti mokyklos bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

3. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Aprašas nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą individualiu klasės, mokyklos, šeimos lygmeniu mokykloje.

4. Aprašas remiasi šiais principais:

4.1. į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

4.2. kiekvienas mokyklos administracijos atstovas, pedagogas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi reaguoti ir stabdyti;

4.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų;

5. Visi mokyklos bendruomenės nariai turi būti supažindinti su mokyklos patyčių prevencijos ir intervencijos Aprašo tvarka. Mokiniai bei mokinių tėvai su tvarka, reglamentuota Apraše, turi būti supažindinti tėvų susirinkimų metu.

6. Apraše vartojamos sąvokos:

6.1. **patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

6.2. patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

6.2.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.2.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.2.3. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.2.4. **elektroninės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

6.3. **patyčias patiriantis vaikas** – mokinys, iš kurio yra tyčiojamasi.

6.4. **besityčiojantysis/skriaudėjas** – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų.

6.5. **patyčias patiriantis suaugęs** – administracijos atstovas, pedagogas ar techninis darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai).

6.6. patyčių stebėtojas – asmuo, matantis ar žinantis apie patyčias.

6.7. **patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis mokyklos bendruomenės narių(vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

6.8. **patyčių intervencija**–visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams),esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus).

6.9. **patyčių prevencijos ir intervencijos stebėsena** – patyčių situacijos mokykloje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II SKYRIUS

SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA, PREVENCIJA MOKYKLOJE

7. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi mokyklos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėsena rūpinasi mokyklos direktorius, mokytojai, direktoriaus pavaduotoja ugdymui, o jos vykdyme dalyvauja visi mokyklos bendruomenės nariai.

8. Smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja ne mažiau 2 atsakingi asmenys, sudarantys smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos vykdymo grupę (toliau – Vykdymo grupė). Mokyklos vadovas Vykdymo grupės nariais paskiria 2 mokytojų tarybos narius, kurie kasmet:

8.1. surenka apibendrintus duomenis iš pagrindinio dalyko mokytojų dėl mokykloje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę;

8.2. vadovaujantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

8.3. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį mokytojų tarybos posėdyje;

8.4. teikia siūlymus mokyklos vadovui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo, mokyklos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

8.5. individualiai dirba su smurto ir patyčių atvejais, kai vienas iš dalyvių yra suaugęs bendruomenės narys arba kai į juos kreipiasi pagrindinio dalyko mokytojas išnaudojęs numatytas pagalbos priemones;

9. pagrindinio dalyko mokytojai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja mokytojų tarybos narius, koordinuojančius vykdymo Tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

III SKYRIUS

SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA MOKYKLOJE

10. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas mokyklos administracijos atstovas, pedagogas ar kitas darbuotojas nedelsiant reaguodamas:

10.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

10.2. primena asmeniui, kuris tyčiojasi vidaus darbo tvarką ir elgesio taisykles;

10.3. jei vaikui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar mokyklos darbuotojus) ar institucijas(pvz., policija, greitoji pagalba);

10.4. informuoja pagrindinio dalyko mokytoją apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias, bei pateikia užpildytą pranešimo formą (priedas Nr.2)

11. Pastebėjus kibernetines patyčias ar gavus apie jas pranešimą:

11.1. išsaugo vykstančių kibernetinių patyčių įrodymus ir atveją nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, pateikia užpildytą pranešimo apie smurtą ir patyčias formą pagrindinio dalyko mokytojui (priedas Nr.2).

12. Pagrindinio dalyko mokytojas gavęs informaciją apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias:

12.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių atvejis;

12.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

12.3. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną;

12.4. užpildo pranešimo apie patyčias formą (priedas Nr. 2)

12.5. kartojantis smurto ar patyčių situacijai, informaciją perduoda Vykdymo grupės nariams ir pateikia visas turimas užpildytas formas ar turimą informaciją raštu;

12.6. esant sudėtingesnei situacijai, iš karto inicijuoja Vykdymo grupės posėdį, o prireikus ir mokytojų tarybos posėdį bei registruoja klasės patyčių registracijos žurnale (priedas Nr. 1);

13.Mokytojų taryba:

13.1.informuoja mokyklos vadovą ir atvejo stebėseną deleguoja Vykdymo grupei - kai smurto ir patyčių situacijoje vienas iš dalyvių yra suaugęs bendruomenės narys bei registruoja patyčių registracijos žurnale (priedas Nr. 1);.

13.2.kibernetinių patyčių atveju pateikia pranešimą interneto svetainėje adresu www.draugiskasinternetas.lt:

13.2.1. jei panaudota vaizdinė informacija yra viešas kibernetinėje erdvėje patyčių ir smurto atvejis:

13.2.2. jei informacija yra vieša, kuri pagal Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymą yra priskiriama draudžiamai skleisti informacijai.

13.3. sistemina ir analizuoja pranešimų apie patyčias, kur vienas patyčių dalyvis suaugęs bendruomenės narys, formas;

13.4. esant sudėtingam patyčių atvejui (kai kreipiasi klasės vadovas) inicijuoja Vykdymo grupės pasitarimą, o prireikus ir mokytojų tarybos posėdį atvejui aptarti ir situacijai įvertinti;

13.5. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, ar kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus); esant poreikiui koreguoja veiksmų planą.

13.6. ypatingais atvejais (esant fiziniam smurtui), arba jei numatytas veiksmų planas teigiamo rezultato neduoda, smurto ir patyčių sustabdyti nepavyksta, informuoja mokyklos vadovą ir kreipiasi į policiją ir VTAS.

14. Mokyklos vadovas, gavęs informaciją apie administracijos atstovo, mokytojo ar kito darbuotojo patiriamas patyčias arba jiems pasityčiojus iš mokinio privalo nedelsiant imtis priemonių.

15. Patyčias patiriantis mokinys ar patyčių stebėtojas, matęs ir žinantis apie patyčias, nedelsiant informuoja bet kurį ugdymo įstaigos darbuotoją kuriuo pasitiki.

16. Patyčias patiriančio mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba tėvai (globėjai, rūpintojai), žinantys apie mokykloje vykstančias patyčias:

16.1. nedelsiant informuoja pagrindinio dalyko mokytoją ir/ar administracijos atstovus apie mokinio patiriamas patyčias jiems patogiu būdu (telefonu, elektroniniu laišku, žinute dienyne ar asmeniškai);

16.2. sužinoję apie viešą patyčių kibernetinėje erdvėje panaudojus vaizdinę informaciją atvejį, ir smurtaujančio ir smurtą patiriančio nepilnamečio mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai), privalo apie tai pranešti LR ryšių reguliavimo tarnybai pateikdami pranešimą interneto svetainėje adresu www.draugiskasinternetas.lt .

IV SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

18. Su Aprašu supažindinami visi mokyklos bendruomenės nariai.

19. Mokiniai bei mokinių tėvai su tvarka, reglamentuota Apraše, supažindinami tėvų susirinkimo, individualių susitikimų metu.

Priedas Nr. 1

PATYČIŲ REGISTRACIJOS ŽURNALAS

F -fizinės
Ž - žodinės
K -kibernetinės
S -socialinės

M - mokinys
S - suaugęs bendruomenės narys

Atvejo Eil. Nr.	Data	Pranešėjo vardas, pavardė, pareigos	Smurto ir patyčių pobūdis: F, Ž, K, S	Smurtą patiriantis asmuo (M, S)	Smurtaujantis asmuo (M, S)	Pastabos

Priedas Nr. 2

MAŽEIKIŲ VYTAUTO KLOVOS MUZIKOS MOKYKLA
PRANEŠIMAS APIE PATYČIAS

_____
Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie patyčias:	
Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ ***Fizinės***: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.); ☐ ***Socialinės***: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas; ***Elektroninės***: patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.). ☐ ***Kiti pastebėjimai*** (įrašyti)_____.	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojamumas:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, *patyrusio patyčias* vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, *kuris tyčiojosi* vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, *stebėjusio patyčias* vardas, pavardė, amžius, klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

Mokyklos pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

Veiksmų po įvykio, planas su:

Vaiku patyrusiu patyčias:	
Vaiku, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais mokyklos darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	

Patyčių registracijos žurnale Nr. _____

Priedas Nr. 3

MAŽEIKIŲ VYTAUTO KLOVOS MUZIKOS MOKYKLOS

REAGAVIMO Į PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS PLANAS

PASTEBĖJUS AR ĮTARUS PATYČIAS

Bet kuris mokyklos darbuotojas turi nedelsiant reaguoti ir stabdyti patyčias

Apie įvykį pranešti pagrindinio dalyko mokytojui (arba administracijos atstovui). Užpildo pranešimo apie patyčias formą (Priedas nr.2)

Pagrindinio dalyko mokytojas skubiai aiškinasi situaciją, kalbasi su mokiniais, jų tėvais, stebi situaciją. Registruoja Patyčių registracijos žurnale.

Pastebėjus, kad patyčios kartojasi ir taikytos priemonės neveiksmingos, kreipiamasi į Vykdymo grupės pirmininką

Vykdymo grupė imasi spręsti patyčių situaciją

Bendrauja su patyčių dalyviais, jų tėvais , siūlo veiksmų planą.

Esant sudėtingesnei situacijai, inicijuoja mokytojų tarybos susirinkimą. Ypatingu atveju (esant fiziniam smurtui) arba jeigu numatytas veiksmų planas teigiamo rezultato neduoda, smurto ir patyčių sustabdyti nepavyksta, informuoja mokyklos vadovą ir kreipiasi bendradarbiavimo į Vaiko teisių apsaugos skyrių, policijos nuovadą.